

Jaunimas

Mēnesinis laikraštis skiriamas jauniešiem.

ISGANITOJO UZGIMIMAS.

(Mintis Kalēdoms.)

Norējau parašīti apie minētā dalīkā rašīnēlī. Bet išējo kitaip. Patīriau iš vieno māt artīmo zmo-gaus īpatingā atsitikimā. O tāt papāsakoti, rodos, bus naudingiau, kaip kad pats kāt sumanītšiau.

Minimas zmogus īra zinomas kaipo nepapras-tai prakilnios dvāsios. O nors jis neturi zīmios vietas draugijiniame gīvenime, ī jī ziūrīma su labai didzia pagārba. Tasai, māt su juo pasi-kalbant apie zmones ir jū pāzangā, papāsakojō maz-daug šitaip:

Ira jau keli metai. Paprastu būdu ējau vienā rītmetī priēš Kalēdas pasivaikštšioti. Reikia māt eiti pro teismo trobas ir kalējimā. Išējo iš jū tūli zmonēs. Pazvilgterējau. Vienas jūjū māt išrodē līg pazīstamas. Buvo tai jaunas vīrukas. Dār kart pazvelgīau. Tai ir jis mane pastebējo. Ir zvelgē šalin. Rūstas buvo jō išveizējimas. Ir suniures jis sau zengē tolīn.

Pazināu jī jau tuomet, kaip jis dār vaiku te-buvo. Vēliāu buvo pirkliū pagalbīnīku pastojēs,

o dabar kelis mėnesius kalėjes. Nezinau tikrai, ar dėl vogimo ar prigavimo.

Nuėjes galelį atsigrežiau. Jis kreipėsi eiti šalin gatve. Mąstiau tolyn eidamas apie jį. Tur būt jis gėdžias dabar savo nusidėjimu. Jo veidas reiškė, kad jis jautsias niekinamu visų žmonių. Ir jis mąno be abejonės turis tiesą už tai visų neksti. Gali būti, kad jis ir kaltino visus žmones dėl savo likimo.

Parėjes pasisėdau prie savo darbo. Isigilinau į jojo mintis. Bet kaip tiktai iškilu iš jų, ir ans žmogus mąn vėl omenyje. Pradėjau jį nutarti. Sakiaus, jog dabar jis grims iš lengvo vis giln, kol neris ir galo kalėjime. Bet staigu mąn išpuolė, līg mąn kas sakitū: Žmogumi reikia visuomet tikėti. Tik taip jām padedama. Ir vien taip tegali jame užgimti išgānomoji galia.

Ir pamaniau minimajį žmogū susijieškoti ir juo rūpintis. Bet atsiminiau, jog aš negaliu jām nei uždarbui duoti, nei jį išlaikiti, nebūdamas turtin-gas. O kas būtū, jeigu ir galėčiau jį maitinti, jām uždarbui parūpinti? Vis dėlto jis būtū vagis. Jame turi būti gīvena vogimo palinkimas.

Bet ir vėl mąn tarsiu širdij kas sakitū: Nusitiki jū. Nusitikėjimas vienas tegali žmogūje prišaukti, kas jame visus negerus palinkimus apveikti gali.

Vakarui priėjus, vėl ėjau pasivaikšioti. Ir vėl mąstiau, kām tiktai veikus, jeib tām vargšā gelbėtšiau. Bet gal jis ir neprivālo pagālbos!

Žengiau taku po medžiais, kurie sodinti mieste vaikštiniojami vietoj. Jau degė žiburiai. Vos šen ir ten žmogus matyti. Viena buvau mātės sėdint ant suolo. Ir praėjes pro žiburį vėl matšiau tamsoj kitā žmogū ant suolo. Sėdėjo galvā parėmes ranka. Sujudo mām praeinant, ir kreipė vėidā šalin nuo manes.

Buvo tai mano nelaimingasis. Sukilo manije visai neapsākomas širdingumas į visus žmonės, įpatšiai į šitājį. Jautšiau tai kaip kokį stebuklā. Ir nieko nemanīdamas grīzau ir, priėjes prie sėdintšiojo, tariau jām lābā vākarā.

Bet jisai staigu pašoko nuo suolo ir ištiestos mano rankos nebodamas sušuko rūstai:

„Neprivalau jūsū pasigailėjimo. Iš jokio žmogaus jo nereikalauju.“

Ir jis kreipėsi eiti tolyn.

Nebuvau to tikėjes. Bet sakiau tuojau:

„Kas jums sākė, kad aš jūsū pasigailiu?“ —

„Jūs tik žinote, atsākė jis, kas aš, kām aš padāres esmi ir kur už tai tiek mėnesiū buves!“

„Žinau viskām. Bet mām rodos, jūs vis dėlto žmogus.“

„Aš žmogus? Paklauskite mano tėvo! Užtrenkė jis duris prieš mane. O kaip nuėjau pas seserę, toji mane išbārusi tām patī padārė. Jūs nekitoks! Jūs savo dora tegālite pažvelge pamanīti: Tai vagis! Saugokis jojo!“

Nedaviau jām toliau kalbėti. Tariau: „Miels žmogau, kas jums liepė taip mane darkiti? Aš

nieko kito nenorėjau, kaip tiktai jums savo širdingumą apreikšti. Žinau labai gerai, kad jumise ir ta pati žmogaus prakilnibė kaip ir visuose. Nėsa jūs esate žmogus. Aš jums tikiu. Jūs tiek-jau doriškos gėlios turite kaip ir aš. Tik atsiminkite to!”

Pazvelgė jis į mane. Žiburis ligiai švietė jam į veidą. Ir pasirodė ant to veido visai kas neapsākoma. Tarsi visas jo vidus persikeistū. Lig jo sieloje būtū kažin kokia prakilnibė sukilusi ir norētū ant veido apsireikšti. Bet tasai tām nebūtū tikes. Ir verksmas ir džiaugsmas varžėsi jame su viens antru.

Pagaliaus tārė žmogus: ”Jūs tikite? Jūs? Ar supratau? Jūs ir aš? — Ligūs?”

”Taip!” sakiau. ”Nėra skirtumo tarp mudviejų. Tik turite prakilnām savo žmogui jumise valdīmā palikti.”

Staigu jis nutvērė mano rankā ir jā spaudes kreipėsi bėgti šalin. Tai tariau: ”Palaukite! Kur nueisite? Kur rasite nakvīne? Stai, imkite, kām turiu! Nueikite į viešbutį. Nakvokite! Ir rītoj jieškokite sau uzdarbio. Kad galėsite, mām atiduosite.”

Nieko nesākė. Nesijudino iš vietos. Ibrukau jam į rankā, kām jam duoti norėjau. Buvo tai viskas, kām turėjau. O jis tarsi būdamas nesavij žiūrėjo į mane. Rodės norėjo ir kām pasakīti, bet neištarė nei žodžio. Nuėjau.

Praėjo Kalėdos. Nauji metai prasidėjo. Ir stai vienā vākarā jaunas žmogus prāšė prie duriū,

kad jį valandelei priimtšiau. Buvo tai ans vīrukas. Bet kaip išrodė! Visiškai persikeites! Tokiu niekuomet jo nebuvau mātes. Švietė jo veidas, tarsi būtū palaimintas.

Pāsakojo kaip jam niekas vietos duoti nenorėjes. O prieš Kalėdas ligiai pirkliai pagalbos privālo. Bet jis nenusimines. Mano pasākīmas, kad juo tikis, jame sužadines visiškai naujā, prakilnesnī žmogū. O tas jį pildes viltimi ir džiaugsmu. Neapsākamai jautesi smagiu visā tām laikā. Kasdien dar-gi vis daugiau. Todėl nenusimines.

Pagaliaus vienas pirklis jo paklauses, kuo gyvenes visā šī laikā, kaip iš kalėjimo paleistas buves. Ir jis pasisākes, kas jam piningū dāves. Tai tasai į jį paziūrėjes ir išėjes. Po valandelės sugrīzes tāres: Pabandīsime.

Ir dār dabar prie to žmogaus esās. Tasai juo visiškai nusitikiās. Laiminā jį tai begālo. Atnešās dabar savo skolā. Jautsiās savo viduje tokiā teisingumo gėliā, kad tikrai niekuomet nebegalėsiās būti, kas buves. Jis baigė sakīdamas:

”Jūsū tikėjimas manimi pagimdė manīje augštesnī žmogū. Ir žinau dabar, kas gėli būti išganītojo užgimimas. Jūs mām suteikėti tikrā Kalėdū švente.”

*

*

*

Toks tai tas atsitikimas. Ilgai apie jį māstšiau. Ir manau, kad mes vienas kitām gėlime tik ir nuostabiā pagalbā suteikti. Berods, tur būt, ne visi į mūsū nusitikėjimā taip atsilieps. Vienok,

tai ne mūsū dalīkas, kaip kiti žmonės pasielgia. Mums turi rūpėti vien, kán mes kitiems padaríti gálime. Ir žemame žmogūje gáli išganítójas užgimti, kurs jį iškelia iš viso žemumo ir jo doros galia pastoja. Nusitikėti turime kitu. Tai žmogui pridera.

Vidūnas.

MUSU TEISINGUMAS.

Daug mums reikia, jeib su pilna tiesa galėtume save skaitíti prie prakilnesniū žmoniū. Bet ir ĩra numaníti, kad túli stengiasi numesti, kas juos žemina. Tásau vél ir rodosi, líg túli Lietuviai tuo visai nesirūpina. Dár beveik reikia maníti, jie títšia augina negražias žmogaus ídas. Viena tokia, kuri pasirodo nūdien laikraščiuose ir šiaip tarp "garbingesniū" žmoniū ĩra tai, kad žodis melágis labai greitai vartojamas. Matíti rásantiems ir kalbantiems nesunku jį parašíti arba ĩstarti. Líg tuo žodžiu nepasákoma, kas žmogū, taip tárantįjį kaip ir apšauktąjį, labai žemina.

Túli meláginis vadinti berods supíksta. Bet esmi patíres, kad kitiems toks pravardžiávimas nėra taip labai skaudus. O jie tikrai nėra ĩskile iš to stovio, ant kurio apžodžiávimai dár ĩkenkia žmogū. Jiems tik todėl nėra skaudu, kad juos meláginis vadina, kadangi meluoti arba teisíbe sakíti jiems nėra didis dalikas. Nemáto jie, kad melas ir teisíbe skiriasi kaip prágaras nuo dangaus. Nepajautšia jie, kad žmogus, tú-dviejū dalíkū taip giliai neskirdamas, tĕra lĕkštas, tuštšias, vienu žodžiu: niekšas.

O nėra melas, neteisingumas Lietuvíu žímis iš seno. Dár jis ir nesiranda tiek prie prastųjū kiek prie "inteligentų." Iš kúdikio dienū turiu labai gražius atminimus apie Lietuvíu teisingumá. Žinau, kad mano tĕvas kito Lietuvio jám duotu žodžiu taip nusitikĕdavo, líg būtū tas jau pats veikas. Neabejodavo tuo, kas jám kito Lie-

tuvio būdavo žadĕta. Žodis būdavo taip tikrai ir ĩstemas, kaip kad rítas saulĕ užteka.

Žinoma ĩra net Vokietšiams tas Lietuvíu nusitikĕjimas Lietuviu. Rásoma, bŭk Lietuviai skolindavo vienas kitám piningū nereikalaudami jokio rásoto, vien nusitikĕdami duotu žodžiu. O tasai būdavo ir laikomas. Ar nėra tai nuostabus žmoniū teisingumas ir nusitikĕjimas, kurs taip apsireiškĕ?

To šiandien, žiūrint ĩ laikraščius ir ĩ túlus "žímius" Lietuvius dažnai nerandama. Bet palaimingu bŭdu, tokie tĕra "tie" Lietuviai. Daugis jų ĩra dár senovĕs teisingumo žmonĕs. Ir galima viens kitu dár nusitikĕti.

Vienok reikalas, rodos, prisiminti, koks svarbus dalikas ĩra teisingu bŭti žodžiu ir veikimu. Ir netiktai prisiminti. Atkartotinai reikia tai ĩsikálti. Labai greitai padáro ĩntekme negerai paveikslai. Be to dár ĩra daug, kas Lietuviams labai pasunkina bŭti visuomĕt teisingais. Jŭ padĕjimas labai lengvai gáli griauti dorá, nors antraip galĕtŭ ir derĕti teisíbĕs gáliai didĕti.

Reikia mums visu atsidĕjimu auginti teisíbĕs jautrumá. Bŭti pašauktu melagiu turĕtŭ bŭti vienas didžiausiųjŭ ĩžeidimŭ. Bet todėl píkti ne taip svarbu. Veikiau reikĕtŭ kuo-daugiau pasistengti taip kalbĕti ir pasielgti, kad šiek tiek protingas ir rimtas žmogus neturĕtŭ tikros priežasties mus vadinti meláginis.

Lengvásirdžiai žmonĕs, kurie pátis labai greitai meluoja, tie berods vis labai veikia ir pasáko, kad kitas meluoja. I juos nereikia atsizvelgti. Jiems tebŭsi tik tuomet teisingai tĕres, kad savo žodžiais jiems bŭsi ĩtikos. Jŭ sprendimas todėl kaipo nepilnŭ žmoniū nedaug turĕtŭ svėrti.

Rods jųjŭ nebus sulĕginamai daugiau tarp Lietuvíu kaip tarp kitátautšiŭ. Vienok tuo negálime raminties. Mes norime ir turime kilti. Ir todėl reikia kiek ĩmánant pasistengti bŭti teisingu žodžiu ir veikimu.

Pirm trumpo skaitšiau, būk Amērikoj vaikū skaitīmo knīgose paprastai randasi ans nusidavimelis apie jaunājī George Washington.¹⁾ Tasai buves iš kaži-ko gāves naujā kirvukā ir tājī pabandes prie medukū, kuriuos tēvas buvo kā tik sodines. Tēvas, pamātes apkapotus savo medukus, pradējes rūstai bārti jām nezinomājī piktādarī. Mazasis George, tai girdējes uz krūmū stovēdamas, išējes ir pats pasisākes, kān padāres. Veikiau norīs iškesti bausme nekaip pasilikti melagiu.

Tān paveikslā Amerikietšiai būk bandā sekti. Ir jiems todēl esās didžiausias nuzēminimas, kad juos kas melagiu pašaukia.

Istikrūjū melas žmogū labai žemina, kadangi patī žmogū naikina. To paprastai nieks neapmāsto. Bet taip īra. Tūli mokslininkai išrodo, kad svarbiausias žmogaus dalikas īra skaidri sāmōnē. Ji esānti pati žmogaus gīvībē. Sitā savo sāmōne apdrumstšiamē, kuomet kitaip tāriame, kaip kad žinome ir išmānome. Iš to tad išeina paties esībēs pasilpimas, aplamai žmogaus išminties, tvirtībēs, doros nupuolimas ir pagaliaus jos žlugimas. Žmonēs, kurie meluoja, negāli turēti šviesios išminties, tvirtos vālios. Melāgiai pastoja vergais dvāsioje.

Melāgiai išlengvo žudo žmoniškā savo sielā. Ir pagaliaus pasilieka šešēliais, kurie išveizi kaip žmonēs, bet kuriuose nėra žmogaus. Priešingai tie, kurie pasi-stengia būti teisībēs žmonēmis, nuolatai auga visame, kas žmoniška. Jū išmintis prašvinta vis daugiau, jū valia tvirtēja kas dienā ir sukīla gilūs bei grāžūs jausmai. Tokie žmonēs išlengvo vis daugiau puošiami visais žmogaus prakilnībēs žīmiais. O rodos mums tai teturētū tik ir vien rūpētī.

Vidūnas.

¹⁾ Reik išstarti: Džordž Uošington. G. W. buvo vėliau vienas garsiausių Amērikos didvīriū.

Žvilgis į senovės priminimus.

P. Rimšo darbelis.

JAUNIMO DARBAI.

Mūsū jaunimas dār, rodos, nesusipranta, išimant kelis žmones, kas jām darīti svarbiausia. Vis dār jie nori sekti "Giedotojų Draugijā" arba Vokietišiū "Jaunimo" Draugijas. Giedotojų Draugija turi aiškū savo tikslā. Jis te-gāli būti pasiekamas, kad īra žmoniū su mūzikos gabu-mais ir vedėjo, kurs īra pats dailininku, ar tai mūziku arba poētu. Kitaip išeis niekais visas jū dārbas, jeigu nebus to tikslas tiktai smagi atmaina susiėjimuose. Tuo-

met lai mokinasi dainuoti ir lai dainuoja. Bet patšiu draugijos dārbu tai niekuomet negali būti.

Ira daug tokių, įpatšiai ir Didz. Liet., kurie māno "vakarelio" surengimas ĩra tarsi Lietuviams išgānimas. Tai visiškai apsirikimas. Svarbus toks vākaras nēra savaimė. Jis svarbiu tepastuoja, kad jame pranešama arba parodoma, kas žmonių širdis pildo prakilnībės pajautimais. Kitokie vakarai neturi jokios tiesos būti surengiamais. Jie tegali būti mūsų kilimui kenksmingais.

Daug svarbiau ĩra dārbas, tikras stūdiāvimas, o su tokiu tikslu, kaip jį parodžiau šių metų Spālio "Jaunime". Berods toks dārbas nelabai pritraukia. Suprantama. Bet mes žmonės. Ir mums nepridera duoties tai šio tai to pritraukti ir atstumti. Mes turime pātis pasirinkti, kas svarbu, kas tikrai naudinga. O gana ĩpatinga, kad tik nors kokį laikā prisivertšiamė prie kokio daliko, tada jis pats pradeda žmogų ir pritraukti. Nepamirškime to.

O jeib nebūtū per sunku iš pradžios, todėl pasirinkime ĩvairumu. Padaviau todėl dārbo plānū paveikslus šių metų Lapkritšio "Jaunime". Naudokitės jais. Ir matšite, kaip tokie vakarai pastos jums smāgūs. Nereikės visoko jieškoti, kas neduoda naudos, bet vien tepaima laiko ir jėgū. Nenustokime dirbė. Šiaip veikia pasilpsime. O nejieškokime visā išgānīmā vakaruose. Šiaip veikia pareisime mes Lietuviai, kurie tepradeda auginti savo kultūrā, taip toli kaip senieji Romos gīventojai, kurie tereikalāvo duonos ir zaismū. O taip toli veik visos tautos ĩra parėjusios. Nežengkime jū takais. Jieškokime dvāsios kultūros, žmogaus kultūros. Tie keli, kurie tai išmāno, lai ir dirba. Tik taip mes pakilsime. *Vds.*

APŠVALGA.

Tarptautiniai sāntikiai ĩra dabar labai ĩtempti. Berods sustota kariauti ant Balkano pusiausilio, ir pradēta derėti dėl sāntaikos sālīgū, bet visur beveik Airopoj kareivijos rengia-

mos karams. Žmonės todėl gana sujude ĩra. Valdžios tarsi viena kitā baugina ir vėl tvirtina, kad nepradēsianti karo. Taip viskas išrodo, līg būtū dabartinis laikas tyla prieš audrā. Kur ĩtrenks, sunku pasakėti. Tik rodos, tai tikra, kad Vokietšiai karo nepradēs.

Mirties bausmė buvo Vokietšiu jūristū suvažiāvimuose šiais metais apmāstimo daliku Dauguma nusprendė, taip Danskoj kaip ir Vienoj, kad ji reikalinga. Įpatšiai žimus pasidārė prasitarimas vieno jūristo Berlino universitātės, vardu W. Kahl. Tasai sākė, kad jis, matėdamas žmogū nubaudžiant mirtimi, visuomet esās pildomas išskilmės jausmu augštšiausio teisingumo valdimo. — Dabar išrodo kitas mokslininkas, būtent Moritz Liepmann, kad mirties bausmė nemāzinā nusidėjimū prieš žmogaus gīvibe. Visur, kur ta bausmė prašalinta, tše tie nusidėjimai daug retšiau tenusiduoda. Priešingai jie ten skaitlingesni, kur mirties bausmė vartojima. Naudinga ta knīga be abejonės. Išleidžiama ji leidimo ĩstaigos Gutentag, Berline. Prasitarimas minėto Berlino mokslininko ĩra toks, kad rodos, prakilnū jausmū žmogus tegali apgailėti, kad galima tokius zodžius ĩstarti o nesigėditi. Mirties bausmė ĩra, kaip tūli išrodo, pagiežos apsi-reiškimas. O pagiežos geismas ĩra girinio o ne kultūros žmogaus žimis. M. Liepmann dirba

su statistikos skaitlinėmis. Tai gāl ir tokiems, kaip koks W. Kahl ĩra, bus naudinga. Bet, rodos, kiekvienas išmintingas žmogus jū neprivālo. Jām aišku, kad žiaurumas tegali gimditi žiaurumā. Mums žmonėms tepri-dera vienas kitā gelbėti, jeib kiltume vis daugiau žmoniškuman, bet ne pasigiežti.

Monistū Draugijos dogmatismas Vokioj ĩra visai ĩpatingas apsi-reiškimas. Nors jau kartā minėjome monismā, tatšau reikės dār pasakėti, jog monistai tvirtina, kad visumos pagrindas esās ne kokia dvejība, kaip gāl Dievas bei pasaulis, ir tt., bet vienas. O kadangi tasai vienas pagrindas ĩra visaip suprantamas, monistai pastātė šale to, kaip savo žimī, mokslo skelbamā pasaulio supratimā. Tasai turis visū būti priimamas. Pirm trumpo atsitiko ĩpatingas dalikas. Vienos Monistū draugijos šakos valdības naris, gūditojas ir mokslininkas Dr. E. Schlüter tāpo atstatitas. Priežastis tām, kad jis plātīnās moklā, būk tšiepėjimas esās žmogui kenksmingas ir visiškai nieko nepadarās prieš rauples. Kaip Dr. E. Sch., taip labai daug mokslininkū sāko ir tai išrodinēja. Bet ans monistū pasielgimas reiškia, kad jiems nēra svarbu teisibe pazinti, kaip tik parenti tai, kas tūlū teisibe laikoma. O tai dogmatismas. Kām tai dār reikalinga prieš bažnycias ĩpatšiai prieš katalikū bažnyciā kovoti!

Trīs pasaulīje žīmūs vīrai, kurie mirė 1912. m., yra William Stead, William Booth ir Franz Hartmann. — Pirmasis nuskeno jūrose Titaniko laivui grimstant. Kiek tik įstengė jis dirbo ir rąšė už tai, kad tautos taikoj gyventų viena su kita. — Antrasis įsteigė ir vedė visame pasaulyje žinomą "Išgânimo vaiskâ." Apie tikibini tojo darbâ galima turėti visokiâ nuomone. Sâkė vienas, būk žmonės apsvaiginami apkalbinėjimais "Išgânimo vaisko" susiėjimuose. Vienok tas vaiskas labai sužadino tikibini gyvenimâ, o įpatšiai daug pagalbos suteikė doriškai paklidusiems žmonėms. — Trečiasis, Franz Hartmann, nepastėjo taip platšiai žinomas, kaip W. Booth. Tatšau buvo jo darbas labai svarbus. Fr. H. rąšė keliomis Airopos kalbomis ir pasistengė išroditi, kad visose "tikibose" randasi tos patšios pamatinės mintis, kad visose "tikibose" apsireiškianti ta pati dvasia, ta pati augšta dieviška išmintis. Franz Hartmanno vardas sumegztas su theosofišku judėjimu. Vienok F. H. nieko bendro neturi su tuo, kad šis judėjimas pastėjo tūliems įpatingo mokslo ir paviršutiniško organizavimo daliku. Nuolatai jis išrodinėjo, kad theosofiškas judėjimas yra dvâsinis žmogaus kilimas, kurs visiškai yra kitas dalikas negu koks mokslas, kurs būk esâs theosofia, ir draugijų steigimas.

Lietuvių laikraštija perdēm auga. Ir 1912. m. ji šauniai padidėjo. Nebegalima visų laikraščių nei gi ant greitųjų perskaititi. Bet nėra laikraštija kilusi, taip kad tai būtų pastebima. Beveik visur dar ta pati dvasia apsireiškia, kurios žimis yra lėkštumas ir siaurumas. Tarnauja beveik visi tik įpatingiems tikslams o ne žmoniškâm Lietuvių kilimui. Ira išėmimû. Bet jie nesveria tiek kiek reikėtų. Labai būtų geistina, kad kiekvienas "rašytojas" pajautût, jog bek-kokius niekus parašiti yra blogiau negu nieka nerašiti. Ir kas negali parašiti, kas naudinga, neturėtų rašiti. Palikti tån darbâ rašytojams.

Tautinis Prūsų Lietuvių givumas nūnai labai įpatingas išrodo. Ira beabejonės daugiau givû Lietuvių dabar kaip pirm 17. m. mân prasidedant dirbti. Bet pastarais 3—4 metais lig kokia krizis atsirâdo. O nors įsteigtos yra tūlos draugijos, nors įsteigta tū draugijų sântara, vis dėlto mân rodos, kad tas mūsų givumas pasilpes yra.

Seinių "Saltinis" apsiriko atnešdamas savo skaittojamams Rugpiūtij (33. num.) 8. m. vienos draugijos fotografiâ ir vâdindamas tån draugijâ "Birutės" draugijos dainininkais. Pirm dviejų arba trijų metų "Saltinis" tån pati fotografiâ turėjo savo lâpuose. Tuomet po tos fotografijos buvo teisingai parašita, kad tai Tilžės "Giedotojų Draugija". Ši kartâ ta fotografija siauresnė, rodos tas pâršas nukirptas. Kån tai reiškia? Pâiškinimo to apsirikimo nerâdau Saltinije. Kaip minėta fotografija dirbta tâpo, būtent 1907. m., "Birutė" jokio choro neturėjo, kaip jo ir dabar neturi. O "Giedotojų Draugija" ir tik puse to skaitšiaus narių tebeturi, kurs iš tos fotografijos pamatiti.

Prūsų Lietuviai bijosi vâdovo. Tai apsireiškė tūluose

laikraštisuose. Žiūri vieni tai i ši, tai i tån, būk tas noris jiems išsisiūlti. Nors ir ištikrųjų tammâni būtū priezasties, tatšau kån ir mane itraukti i tån vadovû eile, nesuprantu. Nei aš noriu vadovu būti, nei aš to galėtšiau. Mano augštšiausias noras yra tarnauti Lietuviams. Ir tarnausiu, kiek įstengsiu ir kiek Lietuviai tos mano tarnības norės. Nei vienâm tos nenorint, tarnausiu kitiems. Vds.

PASIKALBEJIMAI.

Meilės Atbalsis. Kas tai yra dangus? — Dangus nėra vieta, bet stovis, padėjimas. Sâko senas išminties žodis: "Kuomet žmonės viens kitâ miili, jie gyvena ant žemės. Kuomet kiekvienas save vienâ miili, jie yra pragare. Kuomet jie kitus miili save visiškai pamiršdami, jie gyvena danguje." Mirdami mes netenkame kūno. Bet pasilikame, kokiais mes esame. Ir todėl galime būti ir tada ant žemės, pragare ar danguje, kaip kokiais mes esame. Reikia ir dar tån žinoti, kad erdvė, kaip jâ suprantame, tēra žemiškos sâvokos dalikas.

J. Lns. 1. Kaip žmoniskai apsieiti su visokiais giviais (parazitais), kurie yra apnike žmogû? Juos naikinti ar ne? — Aišku, kad reikia naikinti. Save suėsti neprivalome leisti. O juos šalinant nuo savo kūno, jiems nėra kaip

gyventi. Žmogus apsieina tuomet žmoniškai su giviais, kad jû nekankina ir jû nezudo be reikalo. Kur nėra kito kelio, tše turi žuditi, bet su pilnu pajautimu, jog tai yra skaudus dalikas, kurio reikia kiek tik imânt vengti.

2. Iš kokių râstû galima išmukti sau maistâ pasirûpinti be mėsos? — Nežinau, ar tām yra koks Lietuvių râstas. Tai reiks tuo tarpu laukti, kol nebūsime mes vienâ prirengė. Trumpus patarimus galėsime toliau ir "Jaunime" paduoti.

Žvėriokas. Kaip tai suprastiti? Birželio "Jaunime" i mano statitâ klausimâ: kaip pasielgti su nevidonais? atsakita, kad nevidonas yra didžiausias žemo žmogaus mokintojas. Aš abejoju, ar tikrai tikrai nevidonas tegali žemâ žmogû išvesti iš žemo stovio. Nevidonas, da-

rīdamas pikta zmonēms, sukelia taip-gi nekantā, dār ir kerstā, ir tt. Mān rodos, kad greitšiau gāli iſvesti iſ zemumo iſkile zmonēs tverdami geras iſtaigas ir draugijas ir prakilnai darbuodamos. O kad nevīdonas tēra tiktai zemo zmogaus mokintojas, tad rodos iſkilusiām zmogui nereikētū turēti nevīdonū. O dēlko ir jie tampa net nuzudomi? — Tikrai dārote abejodami, kad tiktai nevīdonas tegālis zemā zmogū iſvesti iſ zemo stovio. Ir mes tuo abejojame. Todēl atsākīmas anā kart buvo toks, kad iſ jo būtina buvo suprasti: Reikia pasielti su kitu zmogumi taip, kaip koks jo jo ir koks paties dvāsios stovis īra. Kad pasakīta: Nevīdonas īra didžiausias zemo zmogaus mokintojas, tad tuomi nēra iſtarta, kad ans vienas "tiktai" tēra ſiojo mokintojas, bet kad īra ir kiti dār jojo mokintojais. Ir ans atsākīmas pasilieka pilnai teisingu. Ira zinoma, kaip labai silpna pastoja gēlelē, kuri per lepiiai auga, o koks tvirtas īra augmuo, kurs pergali visokias vētras, ſaltſius ir kaitras. Taip ir su zmogumi. Neturēdamas priešo, su kuriuo kovoti gāli, jis nepastos galingas. Kas nedarba vis sunkesnī dārbā, tas neigaus tvirtesniū raumenū. Teisībē, kad pikta darīdamas zmogus sukelia kitame nekantos, kerſto ir tt., vienok tos īra naudingos jēgos. Zmogus be karſtumo nēra galingas. Tik

reikia tuo karſtumu geru būdu naudoties. Karſtumā sukelti tegāli ziaurus priēsas, bet pamokinti karſtumā gerui vartoti tai tegāli prakilnas paveikslas. Todēl ir īra teisinga, kas jūsū toliau pasakīta. — Iſkilusiamjām iſtikro nēra jokiū nevīdonū, ziūrint iſ jo stovio. Jis visus mīli. O kad jis kitū net zudomas, tai vien tereiſkia, kad kiti zmonēs īra akli taip, kad ir iſkilusi jī padāro savo nevīdonu. Bet kaip zinoma iſkilusīsis ir mirſta be kerſto.

Balandis. Kān reiſkia zodis Vieſpats? — Tas zodis susideda, matīt, iſ dviejū daliū, būtent iſ skiemens "vieſ" ir iſ antro: "pats". "Pats" seniau tiek-jau reiſkē, kiek ſiandien ponas. Skiemuo "vieſ" randasi paveikslui zodije: vieſkelis, ir reiſkia, kad tas kelias īra viſiems prieinamas, vieſas, Volkietſiū zodziu: öffentlich. Sanskrito kalbos panaſus zodis vrihaspati reiſkia vīriausiajī kunigā. Prūsuose tas zodis ir vartojamas prasme zodzio majestate. Sākoma: Vieſpats Dievas, ir tt.

Siaulīs. Kān reiſkia tarimas: "Dievo kūdikis?" Ar su teisībe tūli tokiais vadinasi? — Iſtikrūjū īra kiekvienas zmogus Dievo kūdikis. Nēsa zmogaus siela īra savo būdu žīmiai dieviſkos kilmēs. Vartojant tāt iſsitarimā īpatinģiems zmonēms pažīmēti, reikētū tai tiktai tedarīti atſizvel-

ģiant ī zmones, kurie savo malonumu, teisingumu ir iſmintimi bei ſventumu labai īra iſkile iſ kitū eilēs. Kad tūli pātis vadinasi Dievo kūdikiais, tai gāl, jie norētū tais būti, arba jie save laiko geresniais uz kitus. Mān rodos, tikras Dievo kūdikis taip nesivadīs.

Mal. 1. Ar teisībē, kad žīdai savo apeigomis privālo zmogaus "kataliko" kraujo? — Aſ to visiſkai negaliu tikēti. Ir nematau, kodēl žīdams toks kraujas būtū reikalingas.

2. Ar īra tokiū vietū, kur vaidintūsi? — Mān berods dār niekuomet nesivaidino niekur. Tatſau, kaip aſ tuos dalģkus suprantu, gāli būti visokiū atsitikimū, kuriū dār nepažīstame ir kuriuos vaidinimais vadinti galētume. Bet ar tai dvāsios vadinasi ar kas kita, sunku pasakīti. Mūsū visū dvāsios nuolatai vaidinasi. Visas ģivenimas īra didē vaidintuvē.

3. Kas īra ſventesnis, ar tas, kuris tik meldģiasi ir pasninkauja, bažnyczion eina kas dienā, ar tas, kurs kitū zmoniū lābui ģivena? — Kurs tik vien savimi rūpinasi, īra svetnauda, o svetnaudībē īra visū blogumū pradģia. Tokiām zmogui ir maldos tegāli būti svetnaudībēs apsireiſkimai. Sākoma: Suns balsas nepasieka dangaus. Bet kurs kitiems tarnauja su ſirdingā meile, tas toſios ſventinamas. Ira sakīta:

Dievas īra meilē, o kas meilēj pasilieka, pasilieka Dieve, o Dievas jame.

Vld. Gr. 1. Ar galima juokties iſ bažnītiniū apeigū ir ſventū daigtū? — Iſmintingas zmogus niekuomet negāli niekinti, kas kitām ſventa. Nors tūli dalģkai jām galētū iſrodīti niekingais. Bet visuomet reikētū atsiminti, kad bažnyczios ir tikģbos dalģkai nēra niekai.

2. Ar eidami ī bažnyczia negarbiname Dievo, kurs zmoniū padarītas? — Nēra reikalo ģārbinti Dievo, kurs zmoniū padarītas. Dievas īra meilē. Meilēs zmonēs nepadārē. Tai jā garbindami, negarbiname Dievo zmoniū padarīto. Dievas īra dvasia. Garbindami dvāsiā, kuri, kaip zinoma, zmogui turētū būti jautſiama kaipo prakilna, ſventa, ir negarbiname, kas zmoniū padarīta. Ir tt.

3. Ar Tolſtojaus knģigos geros? Ar teisībē jose suraſīta, kad jomis galima tikēti? — Tolſtojus norējo, kaip mān rodos, kad zmoniū dvasia kreiptūs ī tai, kas prakilna, teisinga, malonu. Todēl skaitīti jo raſtus, turētū būt naudinga. Bet visu tikēti, kas juose īra paraſīta, negaliu patarti. Zmogus turi pats visa mėģinti ir savo iſmānīmu ģiventi. Visu tikēdamas, jis pasiliks veikiai kitū frankiu.

4. Ar velijat nukeliauti ir su Tamsta pasimatīti? Turiu daug klausimū. — Aſ menko kūno zmogus. Todēl atkeliāvus

nedaug būtū pamatīti. I klausimus palengva atsakīsiu, kiek įstengsiu, ir "Jaunime".

Kazelis. Dėlko žmogaus veidas mainos? Tas pats žmogus vieną dieną yra gražus, kitą dieną negražus. — Kūnas tik teišlieka gīvas, kad kas dieną gauna maisto ir kad jām galima atidėti, kas jām netinka. Taip kūno matėria yra kaip kokiasrovė. Nuolatai kas kita kūne yra. O tuo jis išveizi tai gražesnis tai negražesnis. Kad netinkamas matėriālas pasilieka kūne, sākoma, žmogus serga, ir jojo išveizėjimas negražus. Žmogui sveikām esant, jis rodos gražesniu. Bet labiausiai žmogū puoša arba biaušina jo jausmai, geismai ir troškimai. Gražus išveizi tas, kurs rūpinasi tuo, kas prakilna, skaistu, dora. Kas užsigeidžia visokiū nešvariū dalikū, tas veikia išveizi biauriu. Berods veidas, kauliai, raumenis, nesikeičia taip lengvai. Bet visas žmogaus apsireiškimas sukēlia kitame negražumo pajautimā. O kits, kurio veidas ir nēra taip dailiai sudėtas, padāro tokī smāgū išpūdī, tarsi pati grožė būtū pasirodžiusi. Visa tai pareina iš to, koks yra žmogaus vidus, jo palinkimai ir mintis. O kaip žinoma, tos labai greitai keičiasi.

Azalelis. Dėlko rašytojai daugiausiai aprāšo blogiausias gīvenimo puses? — Daug tām gāli būti priežastīū. Viena vīriausiūjū yra ta, kad blo-

gos gīvenimo pusēs padāro savaimė smarkū išpūdī i žmogū, lig daug ar aprāšimas būtū tikes ar ne. Ir ipatšiai negalingi rašytojai krauja biauřumā ant biauřumo, bī tik suerzinus skaitītojo dirgsnis. Tada būk veikalas esās geras. O yra tai apsirikimas. Gabiām rašytojui tai, apie kām jis rāšo, netaip svarbu kaip tai, kaip jis rāšo. Ir todėl tokio rašytojo veikalai neparodo vien gīvenimā, bet stāto jī i augštesne šviesā. O toji yra tat, kām jis tik ir išreikšti nori.

2. Kaip pastot laimingu? Ar pasitenkinant tuo, kas yra, ar trokštant to, kas nēra ir negāli būti? — Paprastai žmogus nemāto to, kas yra. Jām kas kita rodosi, ir jis tiki tai esant. Tūli gobiāmi malonēs ir smagumo, o jie visur temāto nesmagumā ir nemalone. Pareina tai iš to, koks žmogus yra. Jeigu jis linksmas o ipatšiai širdingas, visa jām išrodo linksma ir širdinga. Palaimingu todėl negalima pastoti pasitenkinant tuo, kas yra, ir netrokštant to, kas nēra, bet savo vidūje auginant širdingumo gāliā. Tuomet žmogus išmoksta išvīsti visame laimēs spindulius. Ir nekartā nustebes sākosi: Nebūtšiau tikējes, kad mane gobia tokia grožībė ir palaima.

Anti-Ragutis. Kuomi "Jaunimas" pamatuoja savo rašībā? — Vīriausiai tuo, kad prastoji yra priešinga Lietuviū

kalbos dvāšiai, kad apsinkina skaitimā ir rāšimā, ipatšiai ir išmokimā skaitīti bei rašīti, kad ji neatspindi raštu Lietuviū kalbos karakterī, kad ji negraži, ir tt. Visām tām priežastīs tame, kad jai sutverti imtas Slavū kalbū rašības pavīzdīs. Tām priešingai "Jaunimo" rašība visa tai vengia, niekur nesiima pavīzdžio, ir tik nori išreikšti Lietuviū kalbos būdā.

2. Ar galima išprašīti iš Dievo (kaip Tamstos jī supranta ir kaip kiti jī supranta) matėriiniū dalikū, oro atmainū, vidaus atmainos kito žmogaus? Ir tt. — Ira lig daug ar žmogus supranta, kas tai yra elektrika ar ne, vis dėlto tām tikras prietaisas jām judinant, toji pradēs veikti. Taip ir yra atsizvelgiant i Dievā. Ar jī kas supranta (o tai nei nēra galima) ar ne, Dievo galībė vis dėlto visur apsireiškia, o tše kuo-daugiau, kur žmogus tām apsireiškimui atveria vartus. Kaip kiekvienas daigtas, ipatšiai gīvasis, taip ir žmogus yra pats prietaisa Dievo apsireiškimui.

Visai yra nuostabiu, kas žmogūje nusiduoda, kad jis, paveikslui, savo vidūje sukēlia jausmus, kad geismū vētra tše siaubia, kad spindi mintsiū šviesa ir nesiama i visas šalis vālios galia. — Paprastai to žmonēs nemāto. Todėl ir nežino, kokie tše stubklai nusiduoda ir kas iš to išeina. Ir nežino, kad mintis yra daigtū diegai, o valia sutvėrimo galībė, kuri žmogūje tuotaru vos-ne-vos apsireiškia, bet kuri gāli nuostabius dalikus padarīti. Tik reikia veikimui ja sukelt žinoti. Tai nenusiduoda, kuomet koks žmogus Dievo prāšo giedros ar lietaus, kad prāšo, jis kito žmogaus ūpā pataisitū, ir tt. Tokiu prāšimu Dievas padāromas žmogaus piemeniu. Ir tikrai iš to nieks neišeina. Bet žmogui pasišventšiant Dievo vāliai, tai yra anai sutveriantšiai galībei ir tuo jos apsireiškimui vartus atveriant, berods galētū visokie persimainimai nusiduoti. Tik tad nebebūtū tai žmogaus bet Dievo valia, kuri tše veikia. Vds.

Visū 1912-tū metū "Jaunimū" turinīs.

Sausis: Griovimas ir stātīmas. Darbels (poēmas). Tėviškės berzas (vaizdelis). — Apzvalga: Žmonija prie naujo kilimo laipsnio; pasaulis nūdien daug daugiau gīvena pavienio žmogaus samonėj; todėl dirbame tautai kelti; tau-

tinio kiekvieno Lietuvio darbo saikas; Lietuviū politikos darbas Prūsuoze; "Vainiko" draugijos vākaras; "Vainiko" draugijos pagīvenimas; Tėvinēs Mīlėtojų Draugija Prūsuoze; fondas. — Pasikalbėjimai: Kaip savo jaunumu pasidžiau-

giu? Ar siela (dūšia) gīva pasilieka ir tt.? Kaip atsieina iš proto išsikraustimas? Kaip kariauti prieš skriaudikus? Kas tai žmogus? Kaip apreišksti, kas dora, šventa ir gražu tiems, kurie tūno tamšibės rūke? Kaip su nepažįstamais sveikinties? — Nauji rąstai: Vidūnas, Vadovas Lietuvių kalbai pramokti; Vidūnas, Numanė. — Iš leidėjų rašytojų pusės.

Vasaris: Žmogaus žinojimo bei išmānimo sūnlīgos ir sūntīkiai. Vaizdelis. Žiemos Pasaka, poēma. — Apžvalga: Žvilgis ī Airopos valstijū sūntīkius; māžumas iš žinijos gīvenimo; tautinē psychologia; viena priemonē naujām pasaulio supratimui; Tilžės "Jaunimas" kritikuojamas. — Pasikalbėjimai: Kaip aš pasijautšiau esās Lietuviu ir kaip pagal tai dirbau? Ar geriau skaitīti vienos pakraipos knīgas ir laikraščius, ar visokiū? Ar viskas īra teisībē, kas Biblijoj rašīta?

Kovo: Elekrika ir matēria. Vaizdelis: Jonuks ir Grītutē. Māžumas apie poēziā. — Apžvalga: Streikai; baisios nedorībės Czenstochavo vienuolīne; ar Lietuviams reikia vienuolīno; žieminē Lietuviū Sventē Tilžėje; Gumbinē — naujas Lietuviū židinīs. — Pasikalbėjimai: Kaip tai galima suprasti 1911 m. Birzelio Jaunime pasākīmā: Ka-

talikū baznyczia gāli būti vadinama apeigū, o Evangeliskūjų mokslo baznyczia? Kame žmoniū laimē? Iš ko kilsta tarp išimilėjusiū geismas pasibutšiuoti? Kokiais samprotavimais vaduojasi vegetārai nevertodami mēsos? Ar veikia pasaulīje antgamtinės jēgos, ar ne? Kas īra poēzia?

Balandis: Māžums apie evolūciā. Mano svajonū šalis, vaizdelis. Mūsū poēmū forma. — Apžvalga: Metū laikai neprasideda vis tuo patšiu laiku; pamiršta ūkininkāvimo šaka; Liet. Ukininko "Jaunimas" apie Tilžės "Jaunimā" ir mano raštus; vāgīs ir melāgiai. — Pasikalbėjimai: Kodēl vagims dažniausiai vogti nesiseka? Kas kaltas, ar tas, kurs kitā niekina, ar niekinamasis? Ar gera dabar tvarka pasaulīje? Ar sveika nešioti ilgus plaukus? Ar iš negīvo daigto gāli pasidarīti gīvas? Ar Darwino teorija īra teisinga? — Nauji rāstai: St. Simkus, Lietuviais esame mes gime.

Gegužės mėnuo: Žmogaus pažanga ir jos akstinai. Lietuviū vardai. Lietuvaitē, vaizdelis. — Apžvalga: Dabartinē Airopos raštija; nūdien žmonės kreipiasi ī pamatinius gīvenimo klausimus; mūsū laiko Lietuviū raštija; naujas milžinas Anglū garlaivis Titanik nugrimzdo. — Pasikalbėjimai: Kaip išėiti iš sekmiū

gašlaus apsiėjimo su savo kūnu?

Birzelis: Draugija ir pavienis žmogus atsizvelgiant ī pažangā. Vaizdelis. Mūsū kalba ir rašība. — Apžvalga: Pasistengimas prieš girtībē; Prūsuoše steigiamos Lietuviū draugijos. — Pasikalbėjimai: Naujas sumānimas. Kaip pasielgti su nevīdonais. — Nauji Raštai: Žemaitē, Apširiko.

Liepos mėnuo: Žmogaus pažanga atsizvelgiant ī jo veikimā. Gražus tarimas. Vaizdelis: Jūron. — Apžvalga: Tarptautinē tīla; kumstšīū galia; Lietuviū Jaunimas Prūsuoše; Amērikos Lietuviū susirinkimai; Lietuviū Mokslo Draugija; Dr. J. Basaniaus jubilėjus: vienas Lietuviū dainū koncertas; Lietuviū Dailės Draugija; Lietuviū drāmos dailē. — Pasikalbėjimai: Ar gera ar bloga Lietuviams vesti kitos tautos žmogū? Kas tai revolūcija ir tt.? Kaip neturtingas mokinīs gāli geriausiai tarnauti Lietuvai? Kas geriau tikībiškai abejojanšiam? Ar geru dārbu īra skinties gēle pasipuošti? Dēlko žmogui, jieškantšiam teisībės, nėra apie tai niekur nieko randama? Ivairūs klausimai.

Rugpiūtis: Kiekvieno išmānimas brangintinas. Lietuviū sprendimai apie Lietuvius. Vaizdelis. Saulē gūditoja. — Apžvalga: Perkūnijos pavo-

jus; vargingiems moksleiviams šelpti; vasarinē Lietuviū Sventē; Lietuvaitės taisos lietuviškus drabužius; "Vainiko" Sventē; draugijū sūntara. — Pasikalbėjimai: Kas tai īra žmogaus gīvenimas? Ar malda ir pasninkai reikalingi ar ne? Ar Kristus ištikrūjų neturējo tėvo? Kokiamē amžījē reikētū vesti? Ar galima patarti skaitīti Vidūno raštus ir tt.? Dēl ko vieni jaunais būdami pasirodo labai gabiais ir tt.? Ar Lietuviai galējo seniau būti doresni negu dabar ir tt.? Ar galima vesti patšios vīresnės už save? Kas tai īra Atma-Buddhi-Manas? Kas tai priezastinē o kas fīziška valstībē? Kokiū būdu sudegino iš dangaus miestu Sodoma ir Gomorra? Kān reiškia vaizdelis viršui ant 1. puslapio rāsto: Visatos Sāranga? Kiek žmogui reikia miego? Kam Vidūno rāstai tike, ar Dievui ar mokslui? Koks Dievas īra, ar toks, kaip kunigai sāko ar kitoks?

Rugsėjis: Žmoniškumo slenktis. Vaizdelis. Auginkime draugijine sūmone. — Apžvalga: Saulē, mėnuo ir dainos; Motera stojasi šiandien gīvenimo vidurij; Balkāno pusiausalis. — Pasikalbėjimai: Ar gāli tauta išgelbėti Lietuvos liaudī? Ar galima Inkviziciā išteisinti? **Spālis:** Pasaulio supratimas ir tikība. Jaunimo draugijū dārbas. — Apžvalga: Savait-

raštis; Lietuvių draugijų "Santara"; "Sāndoros" draugija; Lietuvių Koncertas ir Teātras Klaipėdoj; Lietuvių Vākaras Gumbinėj; Lenkai veržiasi ir į Prūsū Lietuvā. — Pasikalbėjimai: Ar Dievo ėra? Ar gėvuliai turi proto? Ar dora ėra medžioti? — Nauji Raštai: Nerėpa, Salaputris; M. Gogol - Salda - Balda, Piršėėbos; A. N. Ostrovsky - M. Rastenis, Vėrė Vergija (bus Vergovė); Liėdas Gira, Edmundo Steponaitėio rāštai; Dr. A. R. Niemi ir Kun. A. Sabalauskas, Lietuvių dainos ir giesmės Ŗiaurėtinėje Lietuvoje; V. Totoraitis, Daržas ir daržovės; Dr. A. Garmus, Paskaitos iš Biologėios ir Bakteriologėios.

Lapkritis: Ŗmogus ir gėvulis. Paveikslai jaunimo darbo plānė. — Apžvalga: Tsėnė paveikslas; Māžums iš Amerikos; Presidento rinkimai; Kāras Airopoj; Didesnis Karė pavojus; Rinkimai Rusijos dūmai; Mikas Petrauskas Prūsė Lietuvoj; vienas Dailės Draugijos veikalas. — Pasikalbėjimai: Ar nesibijoti bėt apšauktu bedieviu? Ar "Aurine" ar "Ateitis" naudingesnė moksleiviams? Ar Ŗmogus patekes į prāgārā, gāli iš jo išėiti? Kur slepiasi pradžia

Ŗmogaus esėbės? Ar tikras gėvas Dievas ėra aname blėneliė ir tt.? Ar tikusios ėra visokios iškilmės? Kokia ėra tikresnė meilė? Ar ėra dora susieiti naktimis su antra lėtimi? — Nauji Rāštai: Dobilas, Bludas; M. Vaitkauskas, Genijus ir Meilė; Lietuvių Krėžiai.

Gruodis: Išganėtojo użgimimas. Mėsė teisingumas. Vaizdelis. Jaunimo darbai. — Apžvalga: Tarptautiniai sātėkiai; Mirties bausmė; Monistė Draugijos dogmatismas; Trėis pasauliė žėmė vėrai; Lietuvių laikraštija; Seiniė "Saltinis" apsiriko; Prūsė Lietuviai bijosi vadovo. — Pasikalbėjimai: Kas tai ėra dangus? Kaip Ŗmoniškai apsieiti su visokiais gėviais, ir tt.? Iš kokiė rāšėė galima išmukti sau maistā pasirėpinti be mėsos? Kaip tai suprasti ir tt.? Kān reiška zodiis Viešpats? Kān reiška tarimas: "Dievo kėdikis?" Ar teisėbe, kad Ŗėdai ir tt.? Ar ėra tokiė vietė kur vaidintė? Kas ėra Ŗventesnis? Ar galima juokties ir tt.? Ar eidami į bažnyciā ir tt.? Ar Tolstojauskas knėgos geros? Ar velijat nukeliauti ir tt.? Dėlko Ŗmogaus veidas mainos? Dėlko raštiojai ir tt.? Kaip pastot laimingu? Jaunimo rašėba? Ar galima išpraštė iš Dievo ir tt.?

Iš leidėjų-raštiojė pusės.

Leisime "Jaunimā" ir 1913. mts. Tik rodos, nebegalėsimė jo dėkai duoti draugijoms. "Jaunimas" siuntėiamas į namus uż 2,40 M. metams, į Didžiąjā Lietuvā uż 1,25 Rublė, į Amėrikā uż 75 Centus, pavienis numeris uż 30 Pfg., 15 Kap. arba 10 Cent. — "Jaunimo" tām nesiuntėsiame, kurio adreso neišskaitome. — Šiā vāsārā susilaukėme pėningė 6 Mk. ir laiškā iš Collinsville, Ill. Prāšoma, kad siūtume 2 Vadovu Liet. kalbai pramokti. Negālime siūtė tū knėgė, kadangi laiškas be raštiojo pavardes išsiūtė. Kān veiksime?

Martin Aszmutat, Tilžėj, **Garnisonstr. 19.**